

Tiðindaskriv frá Bókadeild Føroya Lærarafelags:

Onki er sum stóribeiggi

Ein hin kendasti barnabókarithøvundurin í Svøríki í dag eitur Ulf Stark. Hann hevur skrivað nógvar væl umtóktar barnabækur, t.d. **Lati hvítajarnirnar dansa**, ið kom á føroyskum í fjør og sum eisini er filmsgjørð. Fleiri aðrar bækur hansara eru eisini filmsgjørðar, og Ulf Stark hevur fingið nógvar virðislønir, bæði í Svøríki og øðrum londum. Sama kann sigast um Mati Lepp, ið hevur teknað myndirnar. Eisini hann hevur fingið virðislønir í hóptali, men hetta er fyrsta ferðin, at teir í felag hava gjørt eina myndabók. Jákup í Skemmuni tyddi hana úr svenskum.

Høvudspersónurin heldur seg eiga heimsins besta stóribeiggi. Stóribeiggin knýtir heimsins hárastu knútast, súkklar við leysum stýri, men tíverri hevur hann ongantið stundir at spæla við lítla beiggi sín. Men so ein dagin ger hann tað kortini, og tað man vera besti dagur, lítla beiggin hevur havt, háost hann verður ógvuliga kaldur...

Stóribeiggin er 28 síður við stívari kápu og í litum. Pf. Gramar hevur staðið fyrri prentgerðini. Bókin kostar kr. 88 í bókabúðunum.

Tiðindaskriv frá Bókadeild Føroya Lærarafelags:

Siggi Jønsson og handa Andrea

eitur nýggj barnabók, ið Bókadeildin hevur givið út. Mecka Lind hevur skrivað bókina, og Sonja Sørensen tyddi hana úr svenskum

Bókin byrjar ógvuliga, tí omman langar handtaskuna í høvdið á Sigga, tá ið hann kemur aftanifrú sjabbandi í krapanum og tekur í armin á henni. Hon held hann vera taskutjóv, tí fyrri stuttum hevur onkur rænt vinkonu hennara, ið endaði á sjúkrahúsi. Siggi dettur, fær karm og má heim at skifta, og tá ið hann kemur í skúla og sigur, hví hann er ov seinur, flenna øll. Tey halda, at hann sum vant finnur upp á.

Hetta hevur verið ein trupulleiki leingi, at hann hevur ilt við at skilja millum fantasi og veruleika, og nú fær hann nýggjar trupulleikar: Lærarin vil hava hann at sita undir liðini á cinari nýggjari gentu, Andreu, og tað vil hann ikki. Eisini verður hann drigin upp í málið um taskutjóvarnar, so lívið gerst flókt hjá neyðars Sigga, sum enn bara gongur í 3. flokki. Sjálvt mamman trýr honum ikki í fyrstu syftu, tá ið hann sigur sannleikan.

Bøkurnar um Sigga Jønsson eru bæði spennandi, inniligar og stuttligar. Hóska væl teimum 8-12 ára gomlu.

Siggi Jønsson og handa Andrea er 140 síður við linaru kápu. Pf. Hestprent hevur staðið fyrri umbróting og reproarbeidi. Pf. Estra hevur prentað og Helge Justinussen hevur heft bókina. Hon kostar kr. 108 í bókabúðunum.

Sjáldan gestur í Sandvík

Týskvøldið lá sjáldsamur gestur og spældi sær á Sandvíksvág.

ÁKI BERTHOLDSEN

Týskvøldið vóru sandvíkingar varugir við, at teir høvdu fingið sjáldsaman gest til bygdar.

Úti á fjørðinum lá ein kritahvítur hvalur og spældi sær dovísliga í tí tvassuta sjónum.

Hvalurin var heilt inni við land til tíðir, men helt fyrri tað mesta til nakað úti á fjørðinum.

Hvalurin var púra einsamallur. Hann var ikki stórur, ikki størri enn eini fimmskúnn, metir Steingrím Mørk, sum er vandur grind-

amaður.

Hann sigur, at hann kendi hvalin fyrri at vera ein vanlig grindahval.

– Hann hevði sveiv, sum grindahvalur, hann hevði horn sum grindahvalur og hann blásti sum grindahvalur, sigur Steingrím Mørk.

Tá ið sandvíkingar vóru á fótum mikumorgunin, var hann horvin aftur.

Tvær ferðir

Steingrím Mørk sigur, at tað kemur fyrri, at hvítur grindahvalir eru at síggja. Sjálvur hevur hann tvær reisir sæð hvítan grindahval, men báð-

u ferðina var hann uppi í grind.

Fyrri ferð var í 1948, tá ið hann var á veg til Grønlands við Yvonn.

Vestur úr bankanum komu teir í eina grind og har var ein kritahvítur hvalur uppi.

I dýrdarveðrinum settu teir bát út, men skiparin, Dallin í Gjörum, legði teimum eina við ikki at skutla tann hvíta hvalin. Tað gjørdur teir heldur ikki, men teir fingi ein áttaskins hval.

Aðru ferðina varð á Kappanum nøkur ár seinni. Men tað er ikki vanligt, at grindahvalur er einsa-

mallur. Steingrím heldur, at grind kann hava verið á fjørðinum hóast teir ikki hava sæð hana, tí tað var so ófantaligt í sjónum og so er hesin vilstur burturúr. Ella hann kann verða vilstur burturúr eini grind aðra staðni.

Sjáldsamt

Djórafrøðingurin, Dorethe Bloch helt í fyrstuni, at talan kundi vera um hvíthval, tí ein hvíthvalur er sæddur í Vestmannasundi fyrr í mánaðinum.

I stóð og skapi kann hvíthvalur væl minna um grindahval, men høvdið er nóg minni. Og so hevur hann ikki horn.

Og tí passar ikki við hvalin, sum legði leiðina inn á Sandvík, tí Steingrím Mørk sigur, at hann hevði horn.

Annars sigur Dorethe Bloch, at tað kemur fyrri, at grindahvalir eru hvítir. Tað eru litloysingar, ella hvíttingar (albino), sum hava eina sjúku sum ger, at teir ikki litast.

Sama fyrirbrigdi sæst eisini hjá øðrum dýrum, og hjá fólki.

Sjálv hevur hon hoyrt um einar fimm-seks ferðina í hesi øldini, at fólk hava sæð hvítan grindahval.

Hon heitir á fólk um vælsignað at royna at fáa eina mynd av tí hvíta hvalinum í Sandvík, skuldi hann vitja aftur.

Ljósviðgerð móti sinnistygnd

At náttúran ávirkar menniskju, og ikki minst føroyingar, vita vit. Í summar, tá tann drúgví mjørkin lá og annars, eitt nú í samband við vind, vita vit um sinnsliga ávirkan.

Seinnu árin er komið

fram, at menniskjað kann vera viðkvæmt fyrri at ov lítið ljós er um veturin, hetta ikki minst um okkara leiðir. Hetta sigst vera ein biologisk orøk, nevnliga tað tvørandi ljósið, umframt at sjálvandi kann eisini vera talan

um reint sinnsliga orsök.

Veturin 94/95 fór psykiatrisk deild undir at bjóða sonevnda ljósviðgerð fyrri vetrartýngd, sum henda serliga depressjón verður rópt. Ljósið er serliga samansett, so tað er ájavnt dagsljósi um

summarið. Tað skal inn gjøgnum eyguni, og tað gevur ikki nakran brúnan lit á holdið. Hetta slagid av viðgerð er roynt fleiri staðir norðanfyrri um vetrarhálvuni, t.v.s. frá oktober til og við mars mánaða. Fólk kunnu sjálvandi, um tey eiga mikið av peningi, keypa sær ljóstól sjálvi at hava heima (prísurin um 5000 kr.).

Viðgerðin fer fram á tann hátt, at sitið verður einar 75 cm frá ljóstólinum í tveir tímar, og hetta skal endurtakast í umleið 10 dagar, so skuldi hjálpt upp á vetrartýngdina. Viðgerðin er ókeypiss, og kann fara fram um dagin ella út móti kvøldi.

Tey, sum vilja royna hetta, kunnu venda sær til kommunulæknan at verða ávíst ella beinleiðis til okkara at fáa upplýsingar. Karin Haahr, lækni, August G. Wang, yvirlækni og Maj-Britt Jacobsen, deildarsjúkrassystir á Dagdeildini, har viðgerðin fer fram, geva fegin upplýsingar um viðgerðina.

